

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC DOSTÁL proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 26739/04)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

21. února 2006

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Dostál proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

I. CABRAL BARRETO,

K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

M. UGREKHELIDZE,

paní A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM, *soudci*,

a pan S. NAISMITH, *zástupce tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 31. ledna 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 26739/04) směřující proti České republice, kterou dne 14. července 2004 podal Soudu český občan pan Jaroslav Dostál („stěžovatel“) na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatele zastupuje paní K. Veselá-Samková, advokátka zapsaná v seznamu advokátů České advokátní komory. Českou vládu (dále jen „vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm.

3. Soud dne 13. ledna 2005 rozhodl oznámit stížnost vládě a na základě článku 29 odst. 3 projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

OKOLNOSTI PŘÍPADU

4. Stěžovatel se narodil v roce 1947, bydliště má v Brně.

5. V roce 1988 se z manželství stěžovatele s T. M. narodila T. D.

6. Dne 11. října 1989 byl vydán rozsudek, jímž bylo manželství rozvedeno. Tímž rozsudkem schválil Okresní soud v Jihlavě dohodu rodičů o úpravě poměrů k nezletilé T. D., podle níž bylo dítě svěřeno do péče své matky a stěžovateli bylo stanoveno výživné; jeho styk s dítětem upraven nebyl.

7. Stěžovatel následně podal soudu návrh na úpravu styku s nezletilou s tvrzením, že mu T. M. neumožňuje dítě vidat.

8. Rozsudkem ze dne 20. května 1991, který nabyl právní moci dne 11. června 1991, okresní soud upravil styk stěžovatele s nezletilou.

9. Dne 15. září 1992 podal stěžovatel návrh na výkon uvedeného rozsudku, načež byla T. M. soudem vyzvána, aby se rozhodnutí podrobila.

10. Okresní soud dne 23. října 1992 změnil termín pravidelných setkání stěžovatele s dcerou.

11. Dne 2. srpna 1993 podal stěžovatel návrh na výkon poslední jmenovaného rozsudku uložením pokuty T. M. Rodiče pak během pohovoru účastníků řízení se sociální pracovníci, který se konal z podnětu soudu, dospěli k dohodě o termínech návštěv.

12. Dne 20. října 1994 podal stěžovatel soudu nový návrh na úpravu styku s nezletilou, který však posléze vzal zpět s poukazem na možnost dosažení mimosoudní dohody. Dne 7. června 1995 proto Městský soud v Brně toto řízení zastavil.

13. Dne 1. prosince 1998 uzavřel stěžovatel se svojí bývalou manželkou dohodu, v níž byla zohledněna nepravidelná pracovní doba stěžovatele. Na základě této dohody mohl stěžovatel s nezletilou strávit vždy nejméně jeden víkend v měsíci (za podmínky upřesnění termínu v předstihu) a také část školních prázdnin.

14. Dne 24. ledna 2000 podal stěžovatel soudu návrh na změnu výchovy s tím, že mu T. M. ve styku s nezletilou brání (poslední setkání se uskutečnilo dne 30. října 1999) a že se snaží dceru proti němu štvát, zatímco nezletilá se ve své nové rodině cítí dobře. Na ústním jednání konaném dne 26. dubna 2000 nezletilá vyjádřila své přání vídat se s otcem stejně jako předtím. Stěžovatel vzal tedy svůj návrh zpět a řízení skončilo.

15. Dne 26. května 2000 podal stěžovatel soudu nový návrh na úpravu styku s nezletilou, přičemž poukazoval na to, že od 1. prosince 1998, kdy byla uzavřena dohoda, se změnila situace a že se mu ne vždy daří se s bývalou manželkou dohodnout. Tato reagovala podáním protinávru a požádala o zvýšení výživného. Stěžovatel dne 18. září 2000 svůj návrh změnil a žádal o rozšíření styku s nezletilou.

16. Na žádost stěžovatele bylo ústní jednání konané dne 15. prosince 2000 odročeno za účelem vypracování znaleckého posudku z oboru psychologie. Soudní znalkyně byla ustanovena dne 20. února 2001.

17. Dne 2. ledna 2001 stěžovatel svůj návrh rozšířil a požádal soud, aby uložil T. M. povinnost podávat mu pravidelné informace o zdravotním stavu a aktivitách nezletilé. Dne 2. května 2001 svůj návrh změnil v tom smyslu, že žádal o střídavou výchovu, s čímž by dle jeho tvrzení nezletilá souhlasila.

18. Psychologické vyšetření účastníků řízení proběhlo ve dnech 18. května, 25. května a 1. června 2001. Podle znaleckého posudku předloženého soudu dne 31. října 2001 měla nezletilá ke stěžovateli kladný vztah a jejich styku nic nebránilo. Stěžovatel však tvrdí, že T. M. takto získala přístup k informacím, které mu jeho dcera důvěrně sdělila.

19. Dne 12. prosince 2001 podal stěžovatel návrh na vydání předběžného opatření k úpravě jeho styku s nezletilou.

20. Dne 18. prosince 2001 vydal soud usnesení o předběžném opatření, kterým nařídil T. M., aby stěžovateli umožnila styk s dcerou každý druhý víkend. T. M. se odvolala.

21. Ve dnech 16. ledna a 1. února 2002 podal stěžovatel soudu návrhy na výkon zmíněného předběžného opatření uložením pokuty T. M., přičemž uvedl, že svou dcerou již několik měsíců neviděl.

22. Podle dopisu sociální pracovnice ze dne 26. dubna 2002 jí nezletilá sdělila, že si nepřeje otce vídat. Sociální pracovnice proto stěžovateli doporučila, aby na svou dceru nevyvíjel nátlak.

23. Dne 2. května 2002 podal stěžovatel další návrh na výkon předběžného opatření ze dne 18. prosince 2001. Podle jeho názoru se s ním nezletilá odmítá setkat pouze na příkaz své matky.

24. Dne 23. května 2002 vyzval soud T. M., aby stěžovateli nebránila ve styku s nezletilou tak, jak byl upraven předběžným opatřením.

25. Stěžovatel dne 19. června 2002 vyzval soud, aby zajistil výkon předběžného opatření.

26. Dne 26. června 2002 podal stěžovatel soudu návrh na úpravu svého styku s nezletilou během letních prázdnin předběžným opatřením. Soud tento návrh dne 9. července 2002 zamítl s odůvodněním, že o předběžné úpravě styku již bylo rozhodnuto.

27. Dne 9. srpna 2002 stěžovatel opět požádal o urychlené zajištění výkonu styku s nezletilou.

28. K odvolání T. M. proti předběžnému opatření ze dne 18. prosince 2001 Krajský soud v Brně dne 20. srpna 2002 zamítl stěžovatelův návrh, na jehož základě bylo toto předběžné opatření nařízeno. Podle názoru soudu nebylo možné se domnívat, že by stěžovateli ve styku s jeho dcerou bránila právě T. M. Předběžná úprava styku byla podle soudu v souladu se zájmy nezletilé. Soud dále uvedl, že soud prvního stupně má k dispozici dostatek důkazů pro rozhodnutí ve věci samé a neměl by tímto způsobem předjímat konečné rozhodnutí.

29. Ve dnech 7. října 2002 a 23. dubna 2003 požádal stěžovatel soud, aby konal jednání ve věci samé. Přitom uvedl, že není v kontaktu se svou dcerou, která brzy dosáhne věku patnácti let, a že znalecký posudek z roku 2001 již neodpovídá současné situaci.

30. Na ústním jednání konaném dne 17. září 2003 nezletilá prohlásila, že necítí potřebu se s otcem stýkat. Stěžovatel (který nadále upřednostňoval střídavou výchovu) vzal zpět své návrhy na novou úpravu styku s nezletilou a na výkon svého práva na styk.

31. Rozsudkem vyneseným v závěru tohoto jednání městský soud zastavil řízení o úpravě styku nezletilé se stěžovatelem a o jeho výkonu s ohledem na zpětvzetí návrhu stěžovatelem, s čímž vyslovili souhlas T. M. i opatrovník. Soud poté zamítl stěžovatelův návrh na střídavou výchovu, přičemž zohlednil zejména odmítavý postoj nezletilé a záporné stanovisko znalce. Zároveň rozhodl o zvýšení výživného.

Stěžovatel ve své stížnosti tvrdí, že za těchto okolností se jeho právo na styk s nezletilou nadále řídí rozsudkem ze dne 23. října 1992, který již není vykonatelný, a to mimo jiné z důvodu změny místa bydliště účastníků řízení.

32. Dne 12. prosince 2003 podal stěžovatel odvolání proti části rozsudku týkající se výživného. S ohledem na výpověď a chování dcery, v nichž se projevovalo její odcizení z důvodu dlouhodobé absence kontaktu, se stěžovatel rozhodl, že proti výroku o zamítnutí střídavé výchovy nepodá odvolání.

Zároveň požádal městský soud o opravu nepřesností a skutkových chyb v rozsudku.

33. Dne 25. ledna 2004 podal stěžovatel předsedkyni městského soudu stížnost na práci soudkyně pověřené vyřizováním jeho případu a na průtahy v řízení. Místopředsedkyně tohoto soudu v dopise ze dne 19. února 2004 připustila, že řízení trpělo průtahy v době od května do září 2003 a že byly zjištěny nedostatky v práci spisovny.

34. Dne 24. února 2004 provedl městský soud opravu rozsudku. Stěžovateli bylo doručeno jeho opravené znění dne 23. března 2004. Následujícího dne pak stěžovatel požádal o opravu zbývajících chyb. Tuto žádost zopakoval dne 21. října 2004.

35. Dne 25. května 2004 byla věc předložena krajskému soudu, aby rozhodl o stěžovatelově odvolání. Dne 25. října 2004 vrátil krajský soud věc městskému soudu zpět s odůvodněním, že nebylo rozhodnuto o stěžovatelově žádosti o opravu chyb.

36. Dne 9. listopadu 2004 uvědomila místopředsedkyně městského soudu stěžovatele, že soudkyně pověřená jeho případem je v pracovní neschopnosti a rozhodne po svém návratu do práce. Dne 20. prosince 2004 byla věc opět předložena krajskému soudu s tím, že návrhu stěžovatele na opravu zbývajících chyb nebylo možné vyhovět.

37. Dne 18. ledna 2005 proběhlo ústní jednání ve věci výživného.

38. Rozsudkem ze dne 25. ledna 2005 krajský soud změnil rozsudek ze dne 17. září 2003 v části týkající se výživného. Na základě mimořádného opravného prostředku, v němž stěžovatel poukazoval na vady řízení, soud nejprve rozhodl o odkladu výkonu rozhodnutí a

dne 22. srpna 2005 a pak tento rozsudek zrušil s odůvodněním, že stěžovateli byla znemožněna řádná účast v řízení. Rozhodnutím ze dne 18. října 2005 krajský soud zastavil odvolací řízení ve věci výživného z toho důvodu, že stěžovatel vzal své odvolání dne 13. října 2005 zpět.

39. Vláda dodává, že opatrovník v průběhu celého řízení soudu překládal zprávy, prováděl šetření a konal pohovory s účastníky řízení. Z prohlášení učiněných nezletilou před opatrovníkem ve dnech 6. března 2002 a 6. ledna 2005 vyplývá, že styk se stěžovatelem odmítá z vlastní vůle, protože nemá jeho manželku v oblibě a cítí, že ona ani stěžovatel nemá její vlastní matku rádi.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY Z HLEDISKA DÉLKY ŘÍZENÍ

40. Stěžovatel tvrdí, že jeho záležitost nebyla projednána v „přiměřené lhůtě“ ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní :

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

41. Vláda s tímto tvrzením nesouhlasí. Je přesvědčena, že jediné řízení, kterým se Soud může zabývat, je řízení, které bylo zahájeno stěžovatelovým návrhem ze dne 26. května 2000 a skončilo vynesemím rozsudku dne 17. září 2003. Ostatní řízení trvala krátce a byla zastavena z důvodu, že stěžovatel své návrhy vzal zpět.

Stěžovatel namítá, že předmětné řízení skončilo až rozsudkem ze dne 25. ledna 2005. Následně pak Soudu doručil rozhodnutí ze dne 22. srpna 2005, kterým byl zrušen jak tento rozsudek, tak i nové rozhodnutí ze dne 18. října 2005. Stěžovatel se rovněž domnívá, že relevantní období by mělo být počítáno od jeho prvních návrhů na úpravu styku, a že tedy trvá již téměř patnáct let.

42. Soud sdílí názor vlády, podle nějž relevantní období započalo dne 26. května 2000. Vyřizování ostatních návrhů na zahájení řízení podaných stěžovatelem totiž skončilo více než šest měsíců před datem podání této stížnosti. Co se pak týče řízení o výkon rozhodnutí o úpravě styku, Soud nespatřuje žádný důvod, pro který by měl v této věci postupovat jinak než v obdobných českých případech, zejména ve věci *Kříž proti České republice* [(rozh.), č. 26634/03, 29. listopad 2005], kde považoval za vhodné posoudit délku a průběh řízení pouze v rámci článku 8 Úmluvy.

Poslední rozhodnutí týkající se výchovy nezletilé a úpravy styku bylo sice vyneseno dne 17. září 2003, tedy více než šest měsíců před datem podání této stížnosti, Soud nicméně podotýká, že občanskoprávní řízení ve věci výživného, jehož předmětem je spor o občanský závazek stěžovatele, skončilo teprve zastavením řízení dne 18. října 2005. Relevantní období, jímž se musí Soud zabývat, tedy trvalo pět let a pět měsíců pro dva stupně soudní soustavy.

A. K přijatelnosti

43. Soud shledal, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy. Soud dále nezjistil žádný jiný důvod, pro který by měla být prohlášena za nepřijatelnou.

B. K odůvodněnosti

44. Vláda poznamenává, že se řízení vyznačovalo především vzájemným napětím mezi rodiči, které vedlo k naprosté neschopnosti rodičů dosáhnout jakékoli dohody. Situaci ztěžovaly i nejrůznější změny, které stěžovatel předkládal ke svému návrhu a které ukazují na jeho nerozhodnost ve vztahu k úpravě styku s nezletilou dcerou. Vláda se pozastavuje nad tím, že stěžovatel vzal zpět svůj návrh na úpravu styku a na jeho výkon ze dne 17. září 2003, zatímco si před Soudem stěžuje na porušení svého práva na respektování rodinného života. Jelikož byl stěžovatel zastoupen advokátem, měl dle názoru vlády předpokládat, že jeho návrh na střídavou výchovu bude zamítnut, neboť pro takové řešení nebyly splněny nezbytné podmínky, zejména společná vůle obou rodičů.

Vláda dodává, že vypracování znaleckého posudku si rovněž vyžádalo určitý čas a že se soudy musely vypořádat s návrhem na vydání předběžného opatření a s potížemi souvisejícími s výkonem styku stěžovatele s nezletilou.

Vláda se tedy domnívá, že kromě pochybení, které připustila místopředsedkyně městského soudu v dopise stěžovateli ze dne 19. února 2004 (viz § 33 výše), lze délku řízení hodnotit ještě jako přiměřenou.

45. Stěžovatel tvrdí, že vnitrostátní soudy, které jsou povinny ve věcech týkajících se nezletilých jednat z vlastního podnětu, měly být ve věci více aktivní. Dle jeho názoru měly z jeho chování vyvodit, že na něj matka vyvíjí nátlak, a samy tedy měly dát podnět k úpravě jeho styku s nezletilou. Stěžovatel se rovněž staví proti tomu, aby jeho snaha o mimosoudní dohodu byla využita v jeho neprospěch, a s odkazem na rozsudek českého soudu v jiné věci zdůrazňuje, že společná vůle rodičů není zákonnou podmínkou pro rozhodnutí o střídavé výchově.

46. Soud připomíná, že přiměřenost délky soudního řízení je třeba hodnotit podle okolností případu a s ohledem na kritéria vyplývající z jeho judikatury, jimiž jsou zejména složitost věci, chování stěžovatele a příslušných orgánů jakož i význam sporu pro dotyčné osoby (viz z mnoha dalších *Frydlender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

47. Soud v této věci poznamenává, že část řízení týkající se výchovy nezletilé a styku s ní, která měla pro stěžovatele značný význam, skončila rozhodnutím ze dne 17. září 2003 a že se stěžovatel odvolal pouze proti výroku o výživném. Tato otázka byla projednávána až do 18. října 2005, kdy soud s ohledem na zpětvzetí návrhu stěžovatelem řízení zastavil.

Soud sice připouští, že věc byla do jisté míry složitá, zejména pro neshody mezi rodiči a kvůli změnám, které stěžovatel překládal ke svému původnímu návrhu, je však nucen poukázat na několik období nečinnosti vnitrostátních soudů. Zde je třeba konstatovat, že v řízení ve věci samé městský soud neprovedl žádný úkon od předložení znaleckého posudku dne 31. října 2001 až do vynesení rozsudku dne 17. září 2003. K tomu je nutné dodat, že krajský soud již 20. srpna 2003 konstatoval, že městský soud má k dispozici dostatek důkazů k rozhodnutí ve věci samé. Řízení, které následovalo po vynesení rozsudku ze dne 17. září 2003, také neprobíhalo plynule, zvláště pak z důvodu nutnosti provést opravy uvedeného rozsudku, což mělo za následek několikeré předávání spisu. Rozsudek vydaný v odvolacím řízení musel být navíc zrušen pro vadu řízení, kterou nelze přičítat stěžovateli.

48. Po posouzení všech předložených podkladů a s ohledem na svou judikaturu v dané oblasti Soud dospěl k závěru, že délka řízení je v projednávané věci nepřiměřená a nesplňuje požadavek na „přiměřenou lhůtu“.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tedy došlo.

II. K OSTATNÍM TVRZENÝM PORUŠENÍM ÚMLUVY

1. *K námitce týkající se nespravedlivosti řízení a nedostatku nestrannosti soudů*

49. Stěžovatel s poukazem na článek 6 odst. 1 Úmluvy podle všeho namítá také nespravedlivost řízení a nedostatek nestrannosti soudů.

50. Soud v první řadě poznamenává, že stěžovatel svoji námitku nijak neupřesnil. Dále uvádí, že stěžovatel nepodal žádný opravný prostředek proti rozsudku ze dne 17. září 2003, kterým bylo platně rozhodnuto o úpravě výchovy jeho nezletilé dcery a o úpravě styku, a že řízení týkající se výživného stále probíhá před krajským soudem.

Vnitrostátní právní prostředky nápravy tedy nebyly vyčerpány, jak to požaduje článek 35 odst. 1 Úmluvy. Tuto část stížnosti je proto třeba na základě článku 35 odst. 4 zamítnout.

2. *K námitce týkající se tvrzeného porušení práva stěžovatele na respektování jeho rodinného života*

51. Stěžovatel s odvoláním na článek 8 Úmluvy namítá, že mu státní orgány svou nečinností znemožnily výkon jeho rodičovských práv, zejména práva na styk s nezletilou a práva podílet se na její výchově.

52. Vláda namítá nevyčerpání vnitrostátních právních prostředků nápravy, neboť stěžovatel tyto námitky nepředložil Ústavnímu soudu.

Pokud se jedná o odůvodněnost, vláda poznamenává, že v letech 1989 až 2000 probíhala setkání stěžovatele s dcerou bez problémů a na základě dohody rodičů. Stěžovatel proto vzal opakovaně své návrhy na úpravu styku s nezletilou zpět. V roce 2000 se vztahy mezi stěžovatelem a jeho bývalou manželkou zhoršily a stejně tak i komunikace stěžovatele s dcerou, což bylo nepochybně způsobeno i chováním stěžovatele. Od září 2001 totiž dcera odmítala styk se stěžovatelem, čímž jasně projevila svůj názor, který by měl být vzhledem k jejímu věku respektován. Vláda je tedy přesvědčena, že neuskutečnění styku stěžovatele s dcerou nelze přičítat matce dítěte, jak to také uvedl krajský soud ve svém rozhodnutí ze dne 20. srpna 2002.

Podle vlády rovněž nelze tvrdit, že by státní orgány byly nečinné. Opatrovník nezletilé konal opakovaně pohovory se všemi zúčastněnými a matka dítěte obdržela několik soudních výzev ke splnění svých povinností. Stěžovatel však orgánům znemožnil další postup ve věci tím, že dne 17. září 2003 vzal své návrhy na úpravu a výkon styku s nezletilou zpět. Vzhledem k tomu, že se neodvolal proti rozhodnutí o zamítnutí svého návrhu na střídavou výchovu, má vláda za to, že stěžovatel bral ohled na názor své dcery a souhlasil se zachováním *statu quo*.

53. Stěžovatel se ohrazuje proti námitce vlády ohledně nevyčerpání vnitrostátních právních prostředků nápravy. S odvoláním na rozsudek *Hartman proti České republice* [č. 53341/99, ESLP 2003-VIII (výňatky)] upozorňuje na skutečnost, že stejně jako na poli článku 6 Úmluvy nemůže Ústavní soud ukončit porušování práva zaručeného článkem 8 a přiznat poškozenému náhradu utrpěné morální újmy. Zároveň také nesouhlasí s námitkou vlády, podle které měl s ohledem na příslušnou vnitrostátní judikaturu upustit od svého návrhu na střídavou výchovu.

54. Soud předně nepovažuje za nutné zkoumat otázku, zda ústavní stížnost v dané věci byla účinným právním prostředkem nápravy, který byl stěžovatel povinen využít před podáním své stížnosti k Soudu, protože i kdyby tak stěžovatel učinil, je tato část stížnosti nepřijatelná z jiných, dále uvedených důvodů.

55. Soud zejména konstatuje, že poslední rozhodnutí vnitrostátních soudů o úpravě styku stěžovatele s nezletilou a o její výchově bylo vydáno dne 17. září 2003, tedy šest měsíců

před podáním této stížnosti, a že se stěžovatel rozhodl nepodat proti tomuto rozhodnutí odvolání. Ze spisu navíc nevyplývá, že by od tohoto data stěžovatel podnikl na vnitrostátní úrovni jakékoli kroky, které by svědčily o jeho zájmu o styk s dcerou.

V každém případě je třeba připomenout, že článek 8 Úmluvy nepřiznává žádnému z rodičů přednostní právo na výchovu dítěte. Úkolem Soudu krom toho není nahrazovat vnitrostátní orgány, pokud se jedná o úpravu otázek výchovy a styku, neboť vnitrostátní soudy mají při hodnocení předložených skutečností v zásadě lepší postavení než mezinárodní soudce, a v dané oblasti proto mají široký prostor pro uvážení (*Elsholz proti Německu* [velký senát], č. 25735/94, § 48, ESLP 2000-VIII). Mimo jiné musejí brát v potaz zejména nejvyšší zájem dítěte a práva, která mu přiznává článek 8 Úmluvy.

V tomto případě žádný z účastníků řízení nepopírá, že se stěžovatel se svou dcerou mohl stýkat poměrně pravidelně až do roku 2001. Vláda podotýká, že tou dobou začala nezletilá, která mezitím dosáhla věku třinácti let, prohlašovat, že se nechce se stěžovatelem stýkat. Z tohoto důvodu krajský soud ve svém rozhodnutí ze dne 20. srpna 2002 dospěl k názoru, že se nelze domnívat, že by stěžovateli ve styku s dcerou bránila právě T. M., a předběžnou úpravu považoval za vyhovující zájmům nezletilé. Podle Soudu nelze za těchto okolností soudům vytýkat, že nepřistoupily k donucovacím opatřením, která by se mohla ukázat kontraproduktivními, a připomíná, že porozumění a spolupráce všech zúčastněných osob vždy představují důležitý faktor.

Vzhledem k postoji stěžovatele, který se později vzdal nové úpravy a výkonu svého práva na styk s nezletilou, nelze podle Soudu vnitrostátní orgány vinit z nečinnosti. Soud se totiž domnívá, že mohou-li soudy ve věcech týkajících se nezletilých dětí jednat z vlastního podnětu, předpokladem pro takový postup je, aby si byly vědomy nezbytnosti zásahu. V tomto případě si lze těžko představit, že by stěžovateli bylo „vnuceno“ právo na styk s nezletilou, neboť svůj návrh vzal zpět a ze spisu nevyplývá, že by se pokusil o nalezení shody se svou dcerou. Stěžovatel tedy nemůže svalovat na stát veškerou odpovědnost za zhoršení svého rodinného života.

56. Ve světle všech těchto skutečností a v rozsahu své příslušnosti k posouzení předložených tvrzení Soud neshledal žádný náznak porušení práv zaručených Úmluvou.

Z toho vyplývá, že tato část stížnosti je zjevně neopodstatněná, a musí být tedy podle článku 35 odst. 3 a 4 Úmluvy zamítnuta.

3. *K námitce týkající se tvrzené diskriminace stěžovatele*

57. Stěžovatel nakonec namítá, že byl vystaven diskriminaci na základě svého pohlaví, zakázané článkem 14 Úmluvy. V tomto ohledu zdůrazňuje, že v rodinných věcech se české soudy dopouštějí systematické diskriminace vůči otcům dětí (děti jsou svěřovány do výchovy matek v 92 % případů).

58. Vláda mimo jiné poznamenává, že stěžovatel tvrzení o své diskriminaci nijak neupřesnil, a má za to, že tuto námitku pouze převzal z obdobných stížností jiných stěžovatelů, kteří se rovněž obrátili na Soud.

59. Podle stěžovatele leží důkazní břemeno na straně vlády. Domnívá se, že je na vládě, aby vysvětlila, proč je jeho postavení tak odlišné od postavení matky a proč je nucen žádat již patnáct let o vydání rozhodnutí o svém právu na styk s nezletilou.

60. Soud podotýká, že námitka stěžovatele je nepřesná a že nic ve spisu nenaznačuje, že by postup soudů byl motivován pohlavím stěžovatele [viz, *mutatis mutandis*, *Kříž proti České republice* (rozh.), citováno výše].

Z toho vyplývá, že tato část stížnosti je zjevně neopodstatněná, a musí být tedy na základě článku 35 odst. 3 a 4 Úmluvy zamítnuta.

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

61. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

62. Stěžovatel nepodal žádný návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění. Soud se proto domnívá, že není namístě mu z tohoto titulu přiznávat jakoukoli částku.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou, pokud se jedná o námitku týkající se nepřiměřené délky řízení, a ve zbytku za nepřijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 21. února 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. NAISMITH
zástupce tajemnice

J.-P. COSTA
předseda